

Tilbudsforespørsel – Kommunesektorens arbeid med sirkulær økonomi

Som planmyndighet, samfunnsutvikler, tjenesteleverandør, ansvarlig for kollektivtrafikk, eier av eiendom og infrastruktur, stor innkjøper og ansvarlig for håndtering av husholdningsavfall kan kommunesektoren ha en viktig rolle i omstillingen til en mer sirkulær økonomi.

KS skal framskaffe et kunnskapsgrunnlag for kommunesektorens arbeid med sirkulær økonomi. Arbeidet er delfinansiert av Klima- og miljødepartementet. Kunnskapsgrunnlaget skal gi faglig grunnlag for en veileder for kommuner og fylkeskommuner om sirkulær økonomi, som skal utarbeides sammen med KLD. Kunnskapsgrunnlaget skal samtidig kunne brukes direkte av kommuner og fylkeskommuner i eget arbeid med sirkulære løsninger.

KS ber med dette om tilbud på utarbeidelse av et slikt kunnskapsgrunnlag. Arbeidet bør ta utgangspunkt i allerede eksisterende kunnskap, slik den foreligger blant annet i rapportene fra Deloitte til KLD og i The Circularity Report Norway, og i viktige føringer for arbeidet med sirkulær økonomi som EUs Circular Economy Action Plan og regjeringens nasjonale strategi for sirkulær økonomi, med henblikk på bruk i norsk kommunesektor.

Annet relevant faglig grunnlag kan være KS FoU-rapporten Kortreist kvalitet, KS' FoU-database, nordisk veileder for sirkulære kommuner, konkrete lokale og regionale erfaringer med sirkulære prosjekter og erfaringer fra arbeid med klimabudsjettering og FNs bærekraftsmål.

Vi ønsker at følgende temaer drøftes:

Generelt:

- Hva er de viktigste premissene for arbeid med sirkulær økonomi for fylkeskommuner og kommuner, omfattende også politiske føringer?
- Hvordan bør arbeidet med sirkulær økonomi organiseres for å gi merverdi til det øvrige arbeidet i kommuner og fylkeskommuner?
- Hvordan kan arbeidet med sirkulær økonomi i kommunesektoren koordineres med og evt. gi synergier til det lokale arbeidet med for eksempel FNs bærekraftsmål, det generelle arbeidet med samfunnsutvikling og arbeidet med å få ned klimagassutslipp?
- Hvordan kan arbeidet med sirkulær økonomi innarbeides i ulike plan- og styringsdokumenter for fylkeskommunen og kommunen?
- Hvilke nasjonale og internasjonale regulatoriske krav er viktige for kommunesektorens arbeid med sirkulær økonomi, og hvordan vil disse påvirke arbeidet i norske kommuner og fylkeskommuner?

Presentasjon og drøfting av eksempler:

- Internasjonale eksempler på lokale-/regionale strategier og tiltak med overføringsverdi til norsk kommunesektor?
- Nasjonale eksempler på lokale-/regionale strategier og tiltak med overføringsverdi til norsk kommunesektor?

Styring/ledelse:

- Hvordan vil en endring fra lineær økonomisk modell til sirkulære løsninger påvirke eksisterende ledelses- og styringssystemer i kommunesektoren?
- Hva bør være kjennetegn ved et styringssystem som legger til rette for sirkulære løsninger?
- Hvordan starte arbeidet med sirkulær økonomi?:
 - Hvordan kartlegge tiltakspotensialet og finne fram til de viktigste tiltakene?
 - Hvilke plantiltak bør igangsettes og hvor bør de plasseres i planverket?
 - Hvilke eksisterende indikatorer kan brukes for å måle effekten av arbeidet?
 - Hvordan best involvere befolkningen, næringslivet og andre lokale offentlige og private aktører?
 - Hvordan ivareta sirkulær økonomi i budsjett og økonomiplan?
 - Hvordan legge til rette for samarbeid med nabokommuner om tiltak for sirkulær økonomi?
 - Hvordan få integrert hensyn til sirkulær økonomi i den daglige driften i alle avdelinger i kommunen/fylkeskommunen?

Nærmere drøfting av viktige aktivitetsområder:

Leveransen bør også omfatte en nærmere gjennomgang av aktuelle tiltaksområder. Gjennomgangen bør omfatte aktuelle tiltak innenfor hele spekteret av kommunesektorens roller og oppgaver.

Nedenfor gis noen eksempler på slike tiltaksområder og aktuelle spørsmål knyttet til disse: (Listen er ikke uttømmende)

- **Arealbruk:** Hvordan virker arealbruken inn på kommunens/fylkeskommunens øvrige arbeid med sirkulær økonomi? Hva bør det legges vekt på for å forebygge ressursbruk, redusere ressursbehovet og bidra til økt sirkularitet?
- **Transport:** Ved siden av omlegging til utslippsfri drift, hvilke tiltak i transportsektoren bør gjennomføres?
- **Avfall:** Hva må til for å gjøre avfallsbehandlingen mer sirkulær? Hvordan oppnå økt gjenvinning? Hvordan få redusert avfallsmengden? Hvilke strategiske vurderinger bør gjøres i forbindelse med tiltak som grenser mot eller inngår i kommersielle verdikjeder? Kan kommunesektoren bidra til at det utvikles et marked for sekundære råvarer?
- **Måltidsproduksjon og matsvinn:** Hvordan kan kommunens samlede matinnkjøp og produksjon av måltider bidra til mer sirkulære løsninger og mindre matsvinn i hele verdikjeden?
- **Bygg:** Hvilke tiltak bør kommunen sette i gang for å få større gjenbruk/ombruk av bygg, bygningsdeler og masser fra bygge- og anleggsvirksomhet? Hvordan sikre tilstrekkelig vedlikehold av eksisterende bygg og anlegg?

- **Innkjøp og anskaffelser:** Hvordan legge til rette at for at kommunens innkjøp og anskaffelser bidrar til økt sirkularitet?
- **Sosiale hensyn:** Hvordan sikre at nye tiltak er sosialt rettferdige? Hvilke analyser må gjøres?
- **Næringsutvikling/sysselsetting:** På hvilke felt kan kommunesektoren best bidra til utvikling av mer sirkulære løsninger i lokale bedrifter
Overgang til sirkulær økonomi vil kunne resultere i mer arbeidsintensive arbeidsoppgaver. Dette vil kunne gi et stort behov for mer opplæring. Hva vil kunne være kommunesektorens oppgave her?
- **Tiltak overfor befolkningen:** Hvilke tiltak overfor befolkningen kan være aktuelle? Hvordan måle effekt av tiltakene og omstillingsprosessene?
Hvordan best skape økt bevissthet om behovet for sirkulære løsninger og fordelene som kan oppnås gjennom dem?
Hvordan legge til rette for gjenbruk, ombruk og deling?
- **Nye virkemidler:** Kunnskapsgrunnlaget bør også omfatte en analyse av barrierer for økt bruk av sirkulære løsninger i kommunesektoren og av behovet for nye økonomiske og/eller regulatoriske virkemidler. Behovet for eventuelle endringer i lovverket bør også analyseres.

Organisering av prosjektet

Prosjektet vil bli ledet av en prosjektgruppe bestående av representanter for KS og KLD.

Det vil bli etablert en referansegruppe med medlemmer fra KS, KLD, enkeltkommuner og fylkeskommuner. I løpet av prosjektperioden skal det gjennomføres to møter med referansegruppen. Det forutsettes av oppdragstaker avsetter tid til nødvendige møter i prosjekt – og referansegruppe.

Gjennomføring

Prosjektet skal gjennomføres i perioden 01.11 2021 til 01.02.2022. Leveransen skal bestå av en rapport med engelsk kortversjon og en PPT-presentasjon av resultatene. Det vises her til KS Standardkontrakt pkt. 3. Det skal gjennomføres en midtveisrapportering senest 14.12.2021.

Rapporten skal være organisert slik at den kan enkelt kan danne grunnlag for arbeid med en veileder for kommuner og fylkeskommuner. Veilederen er tenkt etablert mellom annet i et nettbasert brukergrensesnitt.

Prosjektet skal gjennomføres og ferdigstilles senest 01.02 2022 innenfor en kostnadsramme på kr 750 000 inkl mva.

KS ber om tilbud på prosjektet, med forslag til løsning, prosjektleder og prosjektteam, samt budsjett og gjennomføringsplan. Frist for leveranse av tilbud er torsdag 14. oktober kl 15.30.

Henvendelser kan rettes til Fagleder Klima i KS Kjetil Bjørklund på tlf 90078987 og e-post kjetil.bjorklund@ks.no.

Adressater

Asplan Viak
Cicero
Circular Norway

Deloitte
Nordlandsforskning
Norsus
Menon Economics
Sintef
Telemarksforskning
Vestlandsforskning